

13. Олійник О.М. Класифікація інтелектуального капіталу підприємств залізничного транспорту /О.М. Олійник // Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2012. – № 40. – С. 180 – 187.
14. Петухова Т.О. Теоретичні підходи до формування та управління людським капіталом залізничної галузі /Т.О. Петухова// Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2009. – № 26. – С. 254 – 257.
15. Плетнікова І.Л. Підходи до визначення сутності й величини інтелектуального капіталу залізничного транспорту / І.Л. Плетнікова // Вісник економіки транспорту та промисловості. – 2010. – № 29. – С. 272 – 277.
16. Сенюра А. Ю. Формалізація сутності та структури інтелектуального капіталу персоналу. Режим доступу до статті: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1080>
17. Ступнікер Г.Л. Інтелектуальний капітал як основа розвитку вітчизняних промислових підприємств / Г.Л. Ступнікер // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. - 2008. - № 12. - С. 40-43.
18. Стюарт Т. Інтелектуальний капітал. Новый источник богатства организаций / Пер. с англ. В. Ноздриной. – М.: Поколение, 2007. – 368 с.
19. Чухно А.А. Интеллектуальный капитал: сущность, формы и закономерности развития // Экономика Украины. – 2002. - №11. – С. 48-55.
20. Шульга Ж.О. Інтелектуальний капітал як об'єктивна економічна категорія / Ж.О. Шульга // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. - 2010. - № 2(10). - С. 106-111.
21. Эдвинссон Л., Мэлоун М. Интеллектуальный капитал. Определение истинной стоимости компании // Новая постиндустриальная волна на Западе / Под редакцией В.Л. Иноземцева. – М.: Academia, 1999, с. 434.
22. Інтелектуальна власність [Електронний ресурс] підручник / за ред. В. Базилевича Режим доступу: http://pidruchniki.ws/17810409/ekonomika/intelektualna_vl_asnist_-_bazilevich_vd
23. Как интеллектуальный капитал влияет на стоимость компании в реалиях украинского рынка? Режим доступу: <http://averti.com.ua/novosti/kak-intellektualnyi-kapital-vliyaet-na-stoimost-kompanii-v-realiyah-ukrainskogo-ryinka.html>

*Рецензент д.е.н., доцент УкрДАЗТ Якименко Н.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*

УДК 005.336.4:[658.8:339.54]

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ ЗЕД ПІДПРИЄМСТВ: СУТНІСТЬ ТА СТРУКТУРА

Васюренко В. О., к.е.н., доцент (ХНЕУ)

В статті побудовано термінологічний ряд категорії «інтелектуальний потенціал» та встановлений взаємозв'язок між такими термінами як «інтелектуальні ресурси», «інтелектуальний капітал» та «інтелектуальний потенціал». На підставі проведеного теоретичного аналізу виокремлено певні підходи до визначення сутності категорії «інтелектуальний потенціал». Проведено узагальнення діючих підходів щодо розуміння сутності категорії «інтелектуальний потенціал» розвитку підприємств та наведено уточнене визначення даної категорії. Виокремлено проблеми використання інтелектуального потенціалу розвитку підприємства в зовнішньоекономічній сфері. Окреслено взаємозв'язок між інтелектуальним потенціалом розвитку підприємства та його зовнішньоекономічною діяльністю. На підставі чого визначено сутність інтелектуального потенціалу розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Проведено аналіз діючих підходів до визначення складових елементів інтелектуального потенціалу підприємства та запропоновано власну структуризацію інтелектуального потенціалу розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства, в якій автором виокремлено людську та організаційну його частини.

Ключові слова: інтелектуальний потенціал, інтелектуальний потенціал розвитку, зовнішньоекономічна діяльність, структура.

ИНТЕЛЛЕКТУАЛЬНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ РАЗВИТИЯ ВЭД ПРЕДПРИЯТИЙ: СУЩНОСТЬ И СТРУКТУРА

Васюренко В. А., к.э.н., доцент (ХНЭУ)

В статье построен терминологический ряд категории «интеллектуальный потенциал» и установлена взаимосвязь между такими терминами как «интеллектуальные ресурсы», «интеллектуальный капитал» и «интеллектуальный потенциал». На основании проведенного теоретического анализа выделены определенные подходы к

сущності категорії «інтелектуальний потенціал». Проведено обобщення дійсуючих підходів к пониманию суцності категорії «інтелектуальний потенціал» розвитку підприємств і приведено уточненне определение данної категорії. Выделены проблемы интеллектуального потенциала развития предприятия во внешнеэкономической сфере. Определена взаимосвязь между интеллектуальным потенциалом развития предприятия и его внешнеэкономической деятельностью. На основании чего установлена суцность интеллектуального потенциала развития внешнеэкономической деятельности предприятия. Проведен анализ дейсуючих подходов к определению составляющих элементов интеллектуального потенциала предприятия и предложены собственную структуризацию интеллектуального потенциала развития внешнеэкономической деятельности предприятия, в которой автором выделены человеческая и организационная его части.

Ключевые слова: интеллектуальный потенциал, интеллектуальный потенциал развития, внешнеэкономическая деятельность, структура.

THE INTELLECTUAL POTENTIAL OF FEA BUSINESS: NATURE AND STRUCTURE

Vasyurenko V.A. PhD (Economics) Associate Professor of Department (Kharkiv National University of Economics)

The paper built a number of categories of terms "intellectual capacity" and set the relationship between terms such as "intellectual resource", "intellectual capital" and "intellectual capacity". Based on the theoretical analysis singles out certain approaches to determining the nature category "intellectual capacity". A synthesis of current approaches to the understanding of the category of "intellectual capacity" of foreign trade enterprises and are refined definition of this category. Singled out the problem of intellectual potential of enterprise in foreign trade. Outlines the relationship between the intellectual potential of the company and its foreign economic activity. Based on what the essence of the intellectual potential of international business activity. The analysis of existing approaches to defining components of the intellectual potential of the company and offered his own intellectual potential structuring of international business activity, in which the author singles out the human and organizational part.

Keywords: intellectual capacity, intellectual capacity development, foreign trade, structure.

Постановка проблеми та її зв'язки з науковими чи практичними завданнями. У сучасному суспільстві інтелектуальний потенціал стає основою багатства. Саме він визначає конкурентоспроможність економічних систем, виступає ключовим ресурсом їх розвитку. Здатність економіки створювати й ефективно використовувати інтелектуальний потенціал все більшою мірою визначає спроможність до розвитку та економічну силу кожного окремо взятого суб'єкта господарювання та добробут нації в цілому. Відкритість суспільства для імпорту різноманітних знань, ідей та інформації, здатність економіки продуктивно їх переробляти - каталізатор успішного соціально-економічного розвитку будь-якої країни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню сутності інтелектуального потенціалу приділили свої роботи такі вчені як: як Л. Едвінсон, М. Мелоун [9], К. Тейлор [7], К. Свейби [10] та інших, питання структурування інтелектуального потенціалу окреслені в роботах Е. Брукінг [1], І.П. Мойсеєнко [5], С.М. Клімова [3] та багатьох інших.

Виділення невирішених частин загальної проблеми. У більшості опублікованих робіт автори недостатньо приділяють уваги теоретичному обґрунтуванню визначення категорії інтелектуального потенціалу. Так, у багатьох наукових працях відсутнє викладення термінологічного матеріалу [4], або вживаються різні терміни для одних і тих же понять [2]. Крім того, дослідники, як правило, розглядають сутність інтелектуального потенціалу поверхнево, звужуючи його розуміння чи до нематеріальних активів [1], чи до інтелектуальної власності [3], чи до інтелектуального матеріалу [5], тим самим

гносеологічно обмежуючи його категоріальну економічну сутність. Однак, склад інтелектуального потенціалу залишається досить різноплановим і неоднозначним, що в сучасних умовах підсилюється можливістю його залучення та розвитку в зовнішньоекономічній діяльності, тому вимагає подальшого дослідження. Зазначене й обумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є уточнення сутності та структури інтелектуального потенціалу розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Вклад основного матеріалу дослідження. В результаті проведеного дослідження наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних вчених можна констатувати, що в сучасній економічній науці питання сутності категорії «інтелектуальний потенціал» є дискусійними. Насамперед це проявляється у тому, що не існує єдності у самому терміні. Так, в літературі виокремлюють наступний понятійний ряд окресленої категорії: «інтелектуальні ресурси», «інтелектуальний капітал» та «інтелектуальний потенціал» [1-3, 5-10].

Слід зазначити, що до теперішнього часу так й не сформувалось вичерпного уявлення про природу та сутність інтелектуального потенціалу розвитку підприємства. Кожний науковець має з цього приводу суб'єктивну точку зору на досліджуване явище, використовуючи при цьому різні терміни. Тому необхідно більш детально зупинитися на кожному терміні з вищезазначеного категоріально-понятійного ряду терміна «інтелектуальний потенціал».

Що стосується інтелектуальних ресурсів, то необхідно зазначити, що їх проблематику розглядають

різні галузі економічної науки. Так, існуючі теорії формування інтелектуальних ресурсів підприємства умовно можна поділити на три групи: економічні, управлінські і соціальні. До економічних відносяться такі вчення: теорії економічного зростання Маркса К., еволюційну теорію економічних змін Нельсона Уїнтера, теорію Шумпетера Й.; до управлінських – концепції Мінтцберга Р., Прахалада К., Хемела Г. та інших основоположників теорії стратегічного менеджменту; до соціальних – теорії, що розглядають як основний генератор інтелектуальних ресурсів людей і соціальні взаємодії між ними (теорія людського, соціального та інтелектуального капіталу) [5, с. 15].

Клімов С.М. інтелектуальні ресурси визначає як один з видів економічних ресурсів, основою формування якого є інформація і знання [3]. В свою чергу Мойсеєнко І.П. розглядає інтелектуальний ресурс як: запас будь-якої (за видом) інформації, що слугує джерелом інтелектуальної діяльності людини або колективу; професійно-особові особливості фахівця (допитливість, здібності, компетентність і ін.); засіб (прийом, спосіб дії для досягнення чого-небудь), до якого звертаються в необхідному випадку (аналіз, методи дослідження, наприклад, логіка та ін.) [5, с. 15].

На відміну від інтелектуального потенціалу, така категорія як інтелектуальний ресурс має своє обмеження. Це обмеження залежить від часу і стану використання інтелектуального продукту. Отже, інтелектуальний ресурс людини – це не просто фізіологічний факт, це субстрат його розумової діяльності. Розумова діяльність суб'єктивна за своєю природою і об'єктивна за формами свого прояву. Унікальність цієї найскладнішої діяльності вимагає дбайливого ставлення до її носія – людини.

Що стосується взаємозв'язку між інтелектуальним капіталом та інтелектуальним потенціалом, то, останній приймає форму капіталу лише залучаючись у суспільне виробництво. В той же час, як справедливо визначає Мойсеєнко І.П., інтелектуальний потенціал являє собою можливість, що надані інтелектуальними ресурсами у даний час та в майбутньому і можуть бути використані для досягнення поставленої мети [5, с. 49]. Інтелектуальний потенціал підприємства, на думку Мойсеєнко І.П., «з погляду ресурсної концепції потенціалів можна розглядати як суму інтелектуального капіталу та конкурентних і інноваційних переваг підприємства, зосереджених у його інтелектуальних активах й інтелектуальній власності» [5, с.54]. Іншими словами, інтелектуальний потенціал, на відміну від інтелектуального капіталу, описує можливості росту інтелектуальних ресурсів підприємства. Тому цей термін слід вживати для визначення резервів, які можуть бути використані підприємством під час формування інтелектуального капіталу [3, с. 155].

Ознайомившись з основними дефініціями, що становлять термінологічний ряд категорії інтелектуальний потенціал слід визначити сутність останньої.

Перш за все, необхідно звернути увагу, що у визначенні та використанні інтелектуального потенціалу розвитку зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) підприємств існує ряд проблем, пов'язаних з дією таких факторів: розширення значення інтелектуального потенціалу: від потенціалу виробництва до потенціалу реалізації та управління цим процесом; перехід від розуміння цінності знання як елемента управління підприємством до управління знаннями як щоденної практики; розробка моделей та процедур управління знаннями з погляду інноваційних стратегій, насамперед визначення інтелектуального потенціалу як потенціалу інтелектуальних активів ЗЕД підприємства та його інтелектуальної власності [4].

Варто зауважити, що проведене дослідження існуючих підходів до визначення сутності категорій «потенціал» та «інтелектуальний потенціал», дозволяє стверджувати, що в загальному випадку поняття потенціалу визначається як сукупність можливостей підприємства. Потенціал як економічна категорія становить наявні можливості, ресурси, запаси, засоби, що можуть бути використані для досягнення будь-якої мети [6]. Основні публікації з теорії потенціалів присвячені такій категорії, як економічний потенціал підприємства [3, 4, 5]. «Різноманіття підходів до розуміння сутності потенціалу підприємства дозволяє вважати його багаторівневим і багатоаспектним поняттям, зміст якого розкривається у всьому комплексі його проявів» [5, с. 68]. Модель потенціалу підприємства за цим визначенням включає ринкові можливості (зовнішній потенціал), компетенції, кадри, цінні активи, інформацію (внутрішній потенціал) і є узагальненням більшості підходів до формування поняття потенціалу [5, с. 55].

В свою чергу, інтелектуальний потенціал розглядається як частина потенціалу підприємства. При цьому, деякі спеціалісти ототожнюють його з резервами, які властиві виключно людям [1, 2, 5]. На думку автора, такий підхід є некоректним, оскільки, розглядаючи інтелектуальний потенціал виключно крізь персонал підприємства, штучно знижується значення і технологічного озброєння підприємства, і законодавчого забезпечення, тощо.

Згідно з іншим підходом, інтелектуальний потенціал становить ядро загального потенціалу підприємства, який складається з виробничо-технологічного, науково-технічного, фінансово-економічного та кадрового потенціалів [3].

Предметний підхід до визначення інтелектуального потенціалу передбачає його розуміння як інтегрованої сукупності всіх наявних матеріальних і нематеріальних активів, які використовуються для здійснення інтелектуальної діяльності підприємства. В ринкових умовах до

інтелектуального потенціалу можуть бути віднесені всі ресурси, які забезпечують досягнення конкурентних переваг підприємства шляхом розроблення і запровадження інновацій [5, 6]. Складові чинники інтелектуального потенціалу підприємства передбачають їх поділ на матеріальні та нематеріальні ресурси. До матеріальних належать основні засоби та оборотні активи. До інтелектуального потенціалу: нематеріальні активи, маркетингові ресурси, управлінсько-інфраструктурні ресурси та трудові ресурси.

Враховуючи зазначене, автором пропонується розуміти під інтелектуальним потенціалом – потенційні (не актуалізовані у теперішній час) знання, інформацію, досвід персоналу, організаційні можливості, інформаційні канали, що використовує підприємство у своїй виробничій, інноваційній діяльності задля забезпечення економічної безпеки та конкурентоспроможності.

Окреслюючи взаємозв'язок інтелектуального потенціалу розвитку підприємства з його зовнішньоекономічною діяльністю, доцільно зауважити, що реалізація потенційних можливостей підприємства в міжнародній сфері першочергово залежить від знань та досвіду його персоналу, наявності своєчасної інформації, уміння гармонійно володіти нормами міжнародного права, адаптуючи їх під національне законодавство. Тому, автором пропонується під інтелектуальним потенціалом розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства розуміти потенційні знання, інформацію, досвід персоналу, організаційні можливості, інформаційні канали, що використовує підприємство у своїй зовнішньоекономічній діяльності задля своєчасного реагування на зміни в міжнародному середовищі та забезпечення економічної безпеки й конкурентоспроможності продукції на зовнішньому ринку.

Досліджуючи питання структуризації інтелектуального потенціалу, варто зазначити, що

основою його формування та розвитку ЗЕД сучасного підприємства є основні світові тенденції економічної думки. До них належать: поширення стільникових організаційно-правових структур; формування плоских ієрархій та «прозорих» систем управління, механізмів реінжинірингу діяльності підприємства; поширення принципу партнерства як основного принципу управління; посилення впливу на прийняття управлінських рішень сучасних інформаційних технологій; розвиток гуманістичного підходу як принципу управління персоналом [5, 7, 10].

Проведене автором дослідження сучасної наукової літератури, дало змогу визначити, що існуючі підходи до структуризації потенціалу передбачають:

1) блочно-модульну структуризацію, яка заснована на взаємодії трьох складових: блок ресурсів (матеріальні, трудові, фінансові, інформаційні); блок системи управління (планування, реалізація, контроль); види діяльності персоналу (аналітична, виробнича, комунікаційна)[6];

2) функціональну структуризацію, що передбачає виділення таких ділянок діяльності підприємства: маркетинг, виробництво, кадри, менеджмент, фінанси, інформацію — та їх складових (зовнішню та внутрішню компоненти) [5];

3) ресурсно-цільову структуризацію — як сукупність ресурсів та здатностей щодо досягнення певних цілей [2].

Таким чином, існуючі підходи не відображають сучасних особливостей розвитку інтелектуального капіталу, його поелементної структуризації [10, методології функціонування і розвитку систем соціально-економічного типу [8] та світових тенденцій розвитку економіки знань [7, 8]

Автором пропонується інтелектуальний потенціал розвитку підприємства умовно поділити на дві основні складові: людський потенціал та організаційний потенціал. Запропонована автором структура інтелектуального потенціалу наведена на рис. 1.

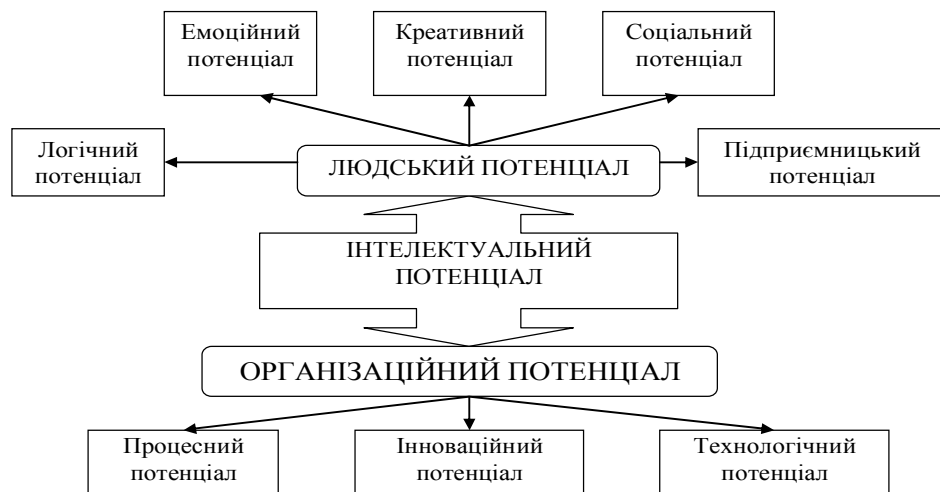

Рис. 1. Структура інтелектуального потенціалу підприємства (запропоновано автором)

Слід зазначити, що головне призначення людського потенціалу полягає в створенні та розповсюдженні інновацій (продукту, технології, системи і структури управління) шляхом трансформації знань [8].

На думку автора в складі людського потенціалу доцільно виокремити:

1) логічний (системний) потенціал, основу якого складає логічне, системне мислення людини, а саме: вміння працювати з цифровим матеріалом, вміння управляти сприйняттям, зосередженням, пам'яттю будувати внутрішню модель оточуючого всесвіту. Логічний потенціал містить інтелектуальні ноу-хау людини – прийоми (схеми, шаблони), алгоритми мислення, моделі дійсності;

2) емоційний потенціал – естетичні здібності, вміння пізнавати свій внутрішній емоційний світ та управляти ним. Складовими емоційного потенціалу є пасіонарність й напрацьовані людиною емоційні процеси та стани, які він може використовувати у своїй життєдіяльності;

3) креативний потенціал – поєднання логічного та емоційного капіталів, що забезпечує гнучкість мислення та поведінки. В креативний потенціал входять створені та використані людиною практичні прийоми, схеми, шаблони творчої діяльності;

4) соціальний потенціал, в основі якого знаходиться розуміння свого соціального статусу та соціальної місії, а також здатність до спілкування та взаємодії з людьми; емпатія; вміння добиватися групової синергії; лідерство; вміння керувати конфліктами; вміння навчати та коректувати себе та свою соціальну поведінку. В соціальний потенціал включаються напрацьовані людиною зв'язки та відносини з іншими людьми;

5) підприємницький потенціал – це цілепокладання, практична кмітливість, здатність бачити в оточуючому світі можливість створення практичного результату та вилучення вигоди з нього, а також вміння фактично досягати запланованого результату. В підприємницький потенціал включають ті особливі досягнення, які не мають аналогів та визначають індивідуальні конкурентні переваги людини.

Організаційний потенціал включає в себе процесний, інноваційний та технологічний потенціал. Інноваційний потенціал складається в основному із законних прав (патентів, ліцензійних угод) і невідчутних активів (гудвілл). Він забезпечує можливість інформаційного зростання підприємства в майбутньому.

Процесний потенціал – це матеріалізовані результати інтелектуальної діяльності, що не володіють можливістю правового захисту (стратегія розвитку підприємств, особливості організаційної культури, стандарти, системи управління, тощо). Він включає інфраструктуру, корпоративну культуру,

місію, стратегію підприємства.

Технологічний потенціал являє собою кодифіковані результати інтелектуальної діяльності, що володіють можливістю правового захисту (технологія, винаходи, програми для ЕВМ, звіти з науково-дослідної роботи, тощо).

Висновки даного дослідження і перспективи подальших робіт у цьому напрямку.

Таким чином, на підставі проведеного узагальнення підходів та щодо розуміння сутності інтелектуального потенціалу розвитку ЗЕД підприємств визначено, що інтелектуальний потенціал – потенційні (не актуалізовані у теперішній час) знання, інформація, досвід персоналу, організаційні можливості, інформаційні канали, що використовує підприємство у своїй виробничій, інноваційній діяльності задля забезпечення економічної безпеки та конкурентоспроможності. Таке визначення сутності інтелектуального потенціалу дозволило провести його структуризацію та виокремити людську та організаційну його частини.

В подальшому вбачається необхідність у розробці концептуальних положень діагностики інтелектуального потенціалу розвитку ЗЕД підприємств.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Брукинг Ентони. Интеллектуальный капитал: Пер. с англ. / Энтони Брукинг; [под ред. Л.Н. Ковалик]. – СПб: Питер, 2001. – 288 с.
2. Еременко О.А. Интеллектуальный труд как фактор эффективного функционирования компаний // Вопросы инновационной экономики. — 2011. — № 6 (6). — с. 23-26.
3. Климов С. М. Интеллектуальные ресурсы общества / С. М. Климов. – СПб. : ИВЭСЭП: Знание, 2010. – 199 с.
4. Лаврентьев В.А., Шарина А.В. Интеллектуальный потенциал предприятия: понятие, структура и направления его развития // Креативная экономика. — 2009. — № 2 (26). — с. 83-89.
5. Мойсєнко І. П. Управління інтелектуальним потенціалом : монографія / І. П. Мойсєнко. – Львів : Аверс, 2007. – 304 с.
6. Надтока Т.Б. Соціальний розвиток промислового підприємства та механізми його управління // Управлінські технології у рішенні сучасних проблем розвитку соціально-економічних систем : монографія / Т.Б. Надтока, Г.А. Какуніна, О.В. Мартякова та ін. / за заг. ред. О.В. Мартякової. – Донецьк : Вид-во ДонНТУ, 2011. – 744 с. – С. 564-569.
7. Тейлор К. Интеллектуальный капитал [Электронный ресурс] / К. Тейлор // Режим доступа: <http://www.osp.ru/cw/2001/13/39818/>.
8. Ярема Л.В. Вплив інвестиційної

активності на розвиток інноваційних проєктів // Актуальні проблеми економіки. - 2010. - № 10, С. 36-42.

9. Edvinsson L., Malone M.S. Intellectual Capital. Realizing Your Company's True Value by Finding Its Hidden Brainpower. – N. Y.: Harper Business, 1997. – Режим доступу:

www.knowledgeandlearningbooks.com/...and...Capital.htm

10. Sveiby K. E. Intellectual capital and knowledge management. [Електронний ресурс] / K. E. Sveiby // Режим доступу: <http://www.sveiby.com.au/IntellectualCapital.html>.

Рецензент д.е.н., професор ХІБС УБС НБУ Азаренкова Г.М.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Сухорукова Т.Г.

УДК 658:331.101.3

ПРОЦЕССЫ МОТИВАЦИИ В СИСТЕМЕ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Воловельская И. В., к.е.н., доцент (УкрГАЗТ)

Использование мотивационных факторов, основанных на поведенческих моделях, в системе экономической безопасности является очень важным аспектом ее обеспечения. Именно мотивация служит основой при принятии любого решения. При правильном использовании рычагов мотивации, предприятие будет не только защищено от различных негативных влияний, но и будет работать максимально эффективно при минимальных затратах. В статье рассматриваются различные поведенческие модели и даются их характеристики.

Ключевые слова: мотив, мотивация, модель поведения, экономическая безопасность.

ПРОЦЕСИ МОТИВАЦІЇ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Воловельська І. В., к.е.н., доцент (УкрДАЗТ)

Використання мотиваційних факторів у системі економічної безпеки, заснованих на поведінкових моделях, є дуже важливим аспектом її забезпечення. Саме мотивація служить основою при прийнятті будь-якого рішення. При правильному використанні важелів мотивації, підприємство буде не тільки захищене від різних негативних впливів, але і буде працювати максимально ефективно за мінімальних витрат. У статті розглядаються різні поведінкові моделі і даються їх характеристики.

Ключові слова: мотив, мотивація, модель поведінки, економічна безпека.

THE PROCESSES OF MOTIVATION IN THE SYSTEM OF MAINTENANCE OF ECONOMIC SAFETY OF THE ENTERPRISE

Volovelskaya I. V., Candidate of Economic Sciences, An associate professor (USA of RT)

The use of motivational factors in the system of economic security, based on behavioral models, is a very important aspect for achieving it. Motivation is the basis for any decision. To ensure the necessary activity and orientation of conduct working is to use various levers of motivation. With the right use of levers of motivation, the company will not only be protected from different negative effects, but will work as efficiently as possible at minimum cost. The article considers various behavioral models and given their characteristics. The behavior model, applied in a particular case, help you to choose the motivational a lever, which would be optimal in this case.

Keywords: motive, motivation, behavior model, economic safety.

Постановка проблеми: Стратегія, розробляється на підприємстві з метою забезпечення його економічної безпеки, повинна включати в себе положення, відносно мотивації працюючих на підприємстві

Специфика данной проблемы, а также несовершенство существующих классификаций и

характеристик моделей поведения на настоящий момент времени, послужили основой для написания данной статьи.

Анализ последних исследований и публикаций: Вопросы, посвященные управлению персоналом, в частности методам мотивации, рассмотрены в работах таких ученых, как Н. Махорт;